

BEROEPSKWALIFICATIE (BK 0169)

Tegelzetter (m/v)

1. GLOBAAL

1.1 Titel

'Tegelzetter (m/v)'

1.2 Definitie

'De tegelzetter heeft als opdracht om oppervlakken (vloeren, muren, trappen, terrassen,...) af te werken met tegels, teneinde deze te beschermen en te verfraaien.'

1.3 Niveau

3

1.4 Jaar van erkenning

2015

2. COMPETENTIES

2.1 Opsomming competenties

BASISACTIVITEITEN

- Werkt in teamverband (co 01294)
 - Communiceert effectief en efficiënt
 - Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken
 - Overlegt over de voorbereiding, uitvoering en afwerking van de opdracht
 - Rapporteert aan leidinggevenden
 - Werkt efficiënt samen met collega's
 - Volgt aanwijzingen van verantwoordelijken op
 - Past zich flexibel aan (verandering van collega's, ...)
- Werkt met oog voor kwaliteit (co 01295)
 - Evalueert de eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij
 - Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
 - Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van de etiketten en markering van de gebruikte materialen
- Werkt met oog voor welzijn, veiligheid en milieu (co 01296)
 - Herkent en signaleert gevaarlijke situaties, neemt gepaste maatregelen bij ongelukken en meldt ongevallen en incidenten volgens interne procedures

- Past de voorschriften met betrekking tot netheid en hygiëne toe
 - Werkt ergonomisch
 - Controleert de aanwezigheid van en gebruikt PBM's en CBM's¹ volgens de specifieke voorschriften
 - Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd
 - Herkent, voorkomt en beschermt tegen specifieke risico's zoals gevaarlijke en schadelijke stoffen (kwarts- en houtstof, ...), lawaai, brand en explosies
 - Werkt met oog voor energieprestaties van gebouwen
 - Sorteert afval volgens de richtlijnen en vraagt om informatie in geval van twijfel
 - Gebruikt water voor taken en schoonmaak efficiënt
 - Gebruikt energiestromen duurzaam
 - Beperkt geluidshinder
- Werkt op hoogte (*co 01297*)
 - Monteert en demonteert steigers volgens de instructies en veiligheidsregels
 - Controleert de steigerklasse en doet een visuele controle van een steiger voor ingebruikname
 - Herkent en signaleert gebreken van de steiger en de steigeronderdelen aan de bevoegde persoon
 - Voert de gepaste verankeringen uit
 - Gebruikt ladders volgens de veiligheidsregels
 - Installeert vangnetten en geschikte randbeveiliging
 - Gebruikt beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's)
 - Bouwt goederenliften op en zekert die
 - Bedient de goederenlift
 - Gebruikt hefplatformen volgens voorschriften
 - Gebruikt machines en gereedschappen (*co 01298*)
 - Selecteert te gebruiken machines en gereedschappen
 - Controleert de machines en gereedschappen voor gebruik
 - Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
 - Onderhoudt en reinigt de machines en gereedschappen na gebruik
 - Organiseert de werkplek veilig en ordelijk (*co 01299*)
 - Ontvangt en begrijpt de opdracht
 - Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies en houdt daarbij rekening met de algemene werforganisatie en de logische werkvolgorde

SPECIFIEKE ACTIVITEITEN

- Bereidt de eigen werkzaamheden voor (*co 01300*)
 - Leest en begrijpt plannen en werktekeningen
 - Maakt het werkplan op
 - Bepaalt de werkmethode en de benodigde materialen
 - Controleert horizontaliteit, verticaliteit, hellingsgraad, haaksheid en loodrechte stand van de te betegelen ruimte
 - Controleert de ondergrond
 - Controleert de afwatering

¹ PBM's en CBM's = persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen

- Controleert de toestand van de isolatie en van het lucht- en damp scherm
 - Beschermt de bestaande elementen (raamwerk, muren, drempels,...)
 - Controleert en mengt tegels uit verschillende dozen
 - Dompelt, indien nodig, te bewerken tegels onder en laat deze uitdruppen
- Behandelt de te betegelen oppervlakte voor *(co 01301)*
 - Verwijdert, indien nodig, een bestaande bekleding
 - Beitelt oneffenheden weg en ruit op
 - Vult scheuren en gaten
 - Behandelt de ondergrond voor
 - Maakt het oppervlak stofvrij
 - Plaatst afdichtingen en scheidingsmatten
- Plaatst vloer- en wandtegels in een mortelbad *(co 01302)*
 - Maakt de legmortel aan
 - Verspreidt de mortel op de dekvloer of tegen de wand
 - Knijpt, snijdt, boort of zaagt tegels
 - Plaatst de tegels in de mortel volgens patroon
 - Plaatst afwatering en verzorgt de aansluiting
 - Controleert en corrigeert indien nodig de horizontaliteit en/of hellingsgraad, de verticaliteit en de vlakheid
 - Verplaatst de stelkoord
- Plaatst vloertegels op een niet-verharde dekvloer *(co 01508)*
 - Strooit cement op de niet-verharde dekvloer
 - Knijpt, snijdt, boort of zaagt tegels
 - Plaatst de tegels volgens patroon
 - Plaatst afwatering en verzorgt de aansluiting
 - Controleert en corrigeert indien nodig de horizontaliteit, de hellingsgraad en de vlakheid
 - Verplaatst de stelkoord
- Lijmt vloertegels op een verharde dekvloer *(co 01303)*
 - Maakt de lijm aan
 - Knijpt, snijdt, boort of zaagt tegels
 - Brengt de lijm aan
 - Plaatst de tegels volgens patroon
 - Plaatst afwatering en verzorgt de aansluiting
 - Controleert en corrigeert indien nodig de horizontaliteit, de hellingsgraad en de vlakheid
- Lijmt wandtegels *(co 01304)*
 - Klemt een op pas gezette rei op één tegelrij boven de vloer
 - Maakt de lijm aan
 - Knijpt, snijdt, boort of zaagt tegels
 - Brengt de lijm aan
 - Plaatst de tegels
 - Plaatst profielen
 - Kant af
 - Controleert en corrigeert indien nodig de verticaliteit, de hellingsgraad en de vlakheid
- Plaatst buitentegels op gestabiliseerd zand *(co 01305)*
 - Bestelt of maakt gestabiliseerd zand aan
 - Bepaalt de uitzetlijn

- Brengt gestabiliseerd zand aan, rekening houdend met het niveau en de hellingsgraad
 - Knipt, snijdt, boort of zaagt tegels
 - Plaatst de tegels volgens patroon
 - Plaatst afwatering en verzorgt de aansluiting
 - Controleert en corrigeert indien nodig de horizontaliteit, de hellingsgraad en de vlakheid
- Betegelt trappen (*co 01306*)
 - Maakt de lijm of mortel aan
 - Brengt de lijm of mortel aan
 - Knipt, snijdt of zaagt tegels
 - Plaatst de tegels volgens patroon rekening houdend met de hoogte van de trede en aantrede
 - Controleert en corrigeert indien nodig de horizontaliteit, verticaliteit en de vlakheid
- Voegt vloer- en wandtegels (*co 01307*)
 - Maakt voegmortel aan
 - Giet in of voegt op
 - Maakt voegen en tegels schoon
- Plaatst tegels op ondersteuning (*co 01308*)
 - Controleert en corrigeert de afwatering van de ondergrond
 - Plaatst de ondersteuning
 - Knipt, snijdt, boort of zaagt tegels
 - Plaatst de tegels volgens patroon op de ondersteuning
 - Plaatst afwatering en verzorgt de aansluiting
 - Controleert en corrigeert indien nodig de horizontaliteit en de vlakheid
 - Maakt de tegels schoon
- Rondt de werkzaamheden af (*co 01309*)
 - Controleert de afwerking
 - Beschermt en signaleert niet-betreedbare delen
 - Reinigt de eigen uitrusting en het eigen gereedschap bij het einde van de (dagelijkse) werkzaamheden
 - Onderhoudt de machines
 - Reinigt de werkplek
 - Vult de nodige administratieve documenten in

2.2 Beschrijving competenties/activiteiten a.d.h.v. de descriptorelementen

2.2.1 Kennis

- Basiskennis wiskunde (rekenen en meetkunde, basisgeometrie)
- Basiskennis van energieprestaties van gebouwen
- Basiskennis van metselwerk
- Basiskennis van elektriciteit (begrippen en eenheden)
- Basiskennis van sanitaire installaties en (vloer)verwarming

- Kennis van milieuzorgsystemen en -voorschriften in functie van de eigen werkzaamheden
- Kennis van de bouwplaatsorganisatie
- Kennis veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften

- Kennis van specifieke risico's van cement en hulpstoffen, kwartsstof en andere gevaarlijke producten
- Kennis van specifieke risico's van elektriciteit, lawaai, trillingen, brand en explosies
- Kennis van ergonomische hef-, til- en werktechnieken
- Kennis van de voorschriften voor het veilig werken op hoogte
- Kennis van PBM's en CBM's²
- Kennis van (veiligheids)pictogrammen
- Kennis van de voorschriften rond afvalbeheer
- Kennis van een geoptimaliseerd verbruik van water, materialen en energie
- Kennis van vakterminologie
- Kennis van werkdocumenten
- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden
- Kennis van controle- en meetmethoden en -instrumenten
- Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties
- Kennis van de legende, symbolen en de schaal van het plan
- Kennis van soorten en eigenschappen van isolatiematerialen, lucht- en dampschermen, de soorten bevestigingen en de aansluiting van lucht- en dampschermen
- Kennis van bouwknopen
- Kennis van de basisprincipes van thermische isolatie
- Kennis van de basisprincipes van akoestische isolatie
- Kennis van de basisprincipes van vochtproblemen, vochtisolatie en waterkering
- Kennis van de eigenschappen van draagvloeren en ondergronden: oppervlaktetoestand, hardheid, scheurvorming
- Kennis van lood- en pastechnieken om vlakheid, horizontaliteit, verticaliteit, hellingsgraad en hoogteverschil vast te stellen
- Kennis van de middelen en technieken om de vochtigheidsgraad van een dekvloer te meten
- Kennis van verenigbaarheid van gebruikte materialen
- Kennis van de verschillende gereedschappen, toebehoren en hulpmiddelen voor de plaatsing (te gebruiken soorten truwelen, profielen, ondersteuning,...)
- Kennis van de werking van gebruikte machines (bij wegbeitelen, ruwmaken van oppervlaktes,...)
- Kennis van de verschillende soorten patronen
- Kennis van dimensionering van trappen (hoogtes van treden en aantrede)
- Kennis van de verschillende knip-, boor-, snij- en zaagtechnieken voor tegels
- Kennis van afkanttechniek (afkanten van tegelwerk)
- Kennis van de verschillende bestaande soorten droogpoeders en hun eigenschappen
- Kennis van de dosering, bindtijd en gebruiksvoorschriften van de fabrikant voor epoxyvoegen

- Grondige kennis van de verschillende soorten ondergrond en dekvloeren, hun eigenschappen en hun toepassingen
- Grondige kennis van de soorten tegels, hun eigenschappen (vorstgevoeligheid, kaliber, kleurtoon, tint, nominale afmetingen, porositeit ...), toepassingen en hun handelsmaten
- Grondige kennis van de soorten plaatsingsproducten (lijm, plaatsingsmortel en gestabiliseerd zand, voegspecie, ...) hun eigenschappen, de handelsvormen en de exacte mengverhoudingen van de verschillende grondstoffen
- Grondige kennis van de tegelzettechniek bij plaatsing in mortelbad of niet-verharde dekvloer
- Grondige kennis van de verschillende lijmtechnieken zoals *floaten* (lijmen van de ondergrond), *buttering* (lijmen van de tegels) en het dubbel verlijmen

² PBM's en CBM's = Persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen

2.2.2 Vaardigheden

Cognitieve vaardigheden

- Het mondeling en/of schriftelijk kunnen rapporteren aan de leidinggevende
- Het efficiënt kunnen communiceren met collega's en derden: kunnen overleggen over de voorbereiding, uitvoering en afwerking van de opdracht en afstemmen van de eigen werkzaamheden op de activiteiten van anderen (bouwteam)
- Het kunnen controleren van de aanwezigheid van en kunnen gebruiken van PBM's en CBM's³ volgens de specifieke voorschriften
- Het kunnen herkennen, voorkomen en beschermen tegen specifieke risico's van gevaarlijke stoffen (cement en hulpstoffen, kwartsstof, ...)
- Het kunnen herkennen, voorkomen en beschermen tegen specifieke risico's zoals lawaai, trillingen, brand en explosies
- Het kunnen herkennen en signaleren van gevaarlijke situaties, nemen van gepaste maatregelen bij ongelukken en melden van ongevallen en incidenten
- Het kunnen herkennen en signaleren van gebreken bij het gebruik van ladders en steigers
- Het kunnen lezen, begrijpen en controleren van plannen, werktekeningen, werkopgaveblad voorschriften en productfiches
- Het kunnen opzoeken en raadplegen van beschikbare en betrouwbare informatiebronnen
- Het kunnen interpreteren van een technische fiche en controleren of de gekozen tegels geschikt zijn voor het voorziene gebruik
- Het zorgzaam, efficiënt en veilig kunnen omgaan met materialen, gereedschappen en machines
- Het kunnen sorteren van afval volgens de richtlijnen
- Het kunnen lezen van een legplan voor de uitvoering van de betegeling
- Het kunnen berekenen van de te betegelen oppervlakten, omvang en volumes
- Het kunnen bepalen hoe de werken uitgevoerd moeten worden en welke materialen gebruikt moeten worden, op basis van een werkplan
- Het zich kunnen verzekeren van de dichtheid van het oppervlak (de eventuele spleten opvullen, ...)
- Het kunnen beoordelen van ondergrond en draagvloeren: oppervlaktetoestand (ruwheid, cohesie, vochtigheid, netheid, vlakheid), hardheid, scheurvorming, aanwezigheid van uitzetvoegen, bescherming van leidingen, aanwezigheid van peilen
- Het kunnen bepalen van de te gebruiken materialen en hun mengverhouding
- Het kunnen bepalen van de uitzetlijn voor het gestabiliseerd zand
- Het kunnen oordelen over de geschikte dikte van het gestabiliseerd zand
- Het kunnen respecteren van de open tijden van de producten
- Het kunnen gebruiken van de 3-4-5-methode en de geschikte hulpmiddelen (schietlood, pasdarm (elektronische) waterpas, laserapparatuur, ...) bij bepaling van loodrechtheid, horizontaliteit, verticaliteit, hellingsgraad en haaksheid
- Het kunnen controleren van de vlakheid van de plaatsing
- Het kunnen bepalen van referentiepunten
- Het kunnen uitzetten van plaatselijke 'passen' ten opzichte van de aangebrachte peilmerken of referentiepunten
- Het kunnen beoordelen van de bouwknopen en het nagaan van de continuïteit van de isolatie (verbinding muur-vloer, vloer-raam, ...).
- Het kunnen beoordelen van de wateraansluitingen en afwatering

³ PBM's en CBM's = persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen

- Het kunnen uitlijnen van tegelwerk
- Het kunnen controleren van de lijmoverdracht bij geplaatste tegels
- Het kunnen berekenen en uitzetten van de hoogtes van trede en aantrede van een trap

Probleemoplossende vaardigheden

- Het kwalitatief en kwantitatief kunnen evalueren en desnoods bijsturen van de eigen werkzaamheden
- Het gepast kunnen reageren op vastgestelde problemen met betrekking tot kwaliteit, veiligheid, milieu, proces en techniek rekening houdend met de voorschriften/procedures

Motorische vaardigheden

- Het kunnen toepassen van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Het kunnen monteren en demonteren van steigers volgens instructies
- Het kunnen gebruiken van ladders en steigers volgens de veiligheidsregels
- Het kunnen beschermen van de bestaande elementen (raamwerk, muren, drempels,...)
- Het kunnen uitlijnen en waterpassen van de te bewerken vloer
- Het gelijkmatig kunnen verspreiden van gestabiliseerd zand
- Het kunnen verdichten en afreien van gestabiliseerd zand
- Het kunnen uitvoeren van eenvoudig metselwerk
- Het kunnen onderdompelen en laten uitdruipen van tegels
- Het op hoogte kunnen plaatsen van de pastegels (of keggen)
- Het kunnen manueel en machinaal knippen, boren, zagen en versnijden van tegels
- Het vlot kunnen hanteren van een geschikte getande spatel
- Het kunnen hanteren en vlot kunnen zetten van tegels of natuursteen langs de koord
- Het kunnen lijmen van tegels
- Het kunnen plaatsen van wandtegels
- Het kunnen aandrukken van tegels om een voldoende grote overdracht te verkrijgen
- Het kunnen voelen en zien of een tegel juist ligt en correcties kunnen aanbrengen
- Het snel kunnen schoonmaken van de tegels voordat de lijm of mortel verhardt
- Het kunnen afknippen van te hoog zittende randisolatie
- Het kunnen aanbrengen van een cementbepleistering tegen een muur
- Het kunnen inwassen van een aanbrandlaag bij het voegen
- Het kunnen ingieten en opvoegen
- Het kunnen effenen van voegen door met de borstel draaiend over de voegen te borstelen
- Het kunnen vullen van uitzetvoegen
- Het kunnen beschermen, afbakenen en signaleren van niet-betreedbare pasgelegde vloeren
- Het kunnen aanbrengen van ondersteuning
- Het kunnen plaatsen afwatering en verzorgt de aansluiting

2.2.3 Context

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend op bouwplaatsen (nieuwbouw), in bewoonde of in gebruik zijnde gebouwen (renovatie) binnen ondernemingen en vergt de nodige mobiliteit en contactvaardigheid.

- Dit beroep wordt meestal in team uitgeoefend, waarbij de nodige flexibiliteit belangrijk is om zich aan te passen aan wijzigingen van planning, omgeving, en klimatologische omstandigheden.
- De werkopdrachten worden vaak strikt afgebakend in de tijd en er heersen in veel gevallen strikte deadlines, wat resultaatgerichtheid, stressbestendigheid en doorzettingsvermogen vraagt.
- De bouwsector kent veel reglementeringen, normen, aanbevelingen, codes van goede praktijk en technische voorlichtingsfiches inzake kwaliteit, veiligheid, gezondheid, hygiëne, welzijn, milieu en duurzaam bouwen. Verspilling en de rijzende afvalberg dwingen tot een economische en ecologische omgang met en hergebruik van grondstoffen en materialen.
- Binnen dit beroep maakt men gebruik van elektrisch en pneumatisch gereedschap. Dit kan gevaar inhouden.
- Bij het werken met machines kan er lawaaihinder en stof voorkomen.
- De situatie op de werkplek kan het dragen van lasten, het werken op hoogte, contact met gevaarlijke producten en werken in moeilijke houdingen en omstandigheden impliceren.

Handelingscontext

- Oog hebben voor kwaliteit en de tevredenheid van de klant door met zorg, toewijding en zin voor esthetiek te werken.
- Op constructieve en gebruiksvriendelijke wijze uitwisselen van informatie met klanten, collega's en derden.
- Aandacht hebben voor gevaarlijke situaties, veiligheidssignalisatie op de bouwplaats respecteren en PBM's en CBM's met zorg plaatsen, gebruiken en onderhouden.
- Omzichtig omgaan met grondstoffen en producten, rekening houdend met veiligheids-, plaatsings- en milieuvoorschriften.
- Zorgvuldig en nauwkeurig gebruiken van machines, gereedschappen en materialen.
- Het bijblijven met de (technologische) ontwikkelingen binnen de sector vergt leergierigheid en het volgen van (verplichte) opleidingen.

2.2.4 Autonomie

- Is zelfstandig in:
 - het uitvoeren van de plannen en voorbereiden van de eigen werkzaamheden
 - het voorbereiden en aanbrengen van gestabiliseerd zand en het afwerken en controleren
 - het voorbereiden, plaatsen en/of lijmen van vloer- en wandtegels en het afwerken en controleren
 - het controleren van de kwaliteit en kwantiteit van zijn werk
 - het bijhouden van de eigen werkadministratie
 - datgene wat binnen zijn opdracht en competentie ligt te veranderen en aan te passen indien nodig
- Is gebonden aan:
 - een ontvangen werkopdracht en tijdsplanning
 - veiligheids-, gezondheids-, kwaliteits- en milieuvoorschriften, codes van goede praktijk, technische voorschriften, productfiches, werktekeningen en plannen
 - afspraken met betrekking tot zijn eigen werkzaamheden met collega's en derden

- Doet beroep op:
 - de leidinggevende voor de werkopdracht, planning, melden van problemen/storingen en bijkomende instructies

2.2.5 Verantwoordelijkheid

- Het werken in teamverband
- Het werken met oog voor kwaliteit
- Het werken met oog voor welzijn, veiligheid en milieu
- Het veilig werken op hoogte
- Het gebruiken van machines en gereedschappen
- Het veilig en ordelijk organiseren van zijn werkplek
- Het voorbereiden van de werkzaamheden
- Het voorbehandelen van de te betegelen oppervlakte
- Het plaatsen van vloer- en wandtegels in een mortelbad
- Het plaatsen van vloertegels op een niet-verharde dekvloer
- Het lijmen van vloertegels op een verharde dekvloer
- Het lijmen van wandtegels
- Het plaatsen van buitentegels op gestabiliseerd zand
- Het betegelen van trappen
- Het voegen van vloer- en wandtegels
- Het plaatsen van tegels op ondersteuning
- Het afronden van de werkzaamheden

2.3 Vereiste attesten

2.3.1 Wettelijke attesten

Geen wettelijke attesten

2.3.2 Vereiste attesten

Voor het uitoefenen van bepaalde werkzaamheden en/of risicovolle taken zijn bepaalde attesten en/of certificaten vereist, zoals VCA, ...

Het is steeds aangeraden de vigerende wetgeving te raadplegen, daar deze onderhevig kan zijn aan veranderingen.